



ПСИХОЛОГІЯ ОСОБИСТОСТІ ФАХІВЦЯ В УМОВАХ ВОЄННОГО ЧАСУ ТА ПОСТВОЄННОЇ РЕАБІЛІТАЦІЇ

*Збірник матеріалів
IX Всеукраїнської науково-практичної конференції
(з міжнародною участю)*

25 жовтня 2024 року

**Львів
2024**

Львівський державний університет
внутрішніх справ

Психологія особистості фахівця в умовах воєнного часу та поствоєнної реабілітації

*Збірник матеріалів
IX Всеукраїнської
науково-практичної конференції
(з міжнародною участю)*

25 жовтня 2024 року

Львів

УДК 159.942.5;159.98.+316.613.5

П 86

Рекомендовано до розміщення в електронних сервісах
Львівського державного університету внутрішніх справ
(протокол від 8 жовтня 2024 року № 3)

Укладач

В. С. Бліхар,

доктор філософських наук, професор,
директор Інституту управління, психології та безпеки
(Львівський державний університет внутрішніх справ)

П 86 **Психологія** особистості фахівця в умовах воєнного часу та
поствоєнної реабілітації: збірник матеріалів ІХ Всеукраїнської
науково-практичної конференції (25 жовтня 2024 року) /
уклад. В. С. Бліхар. Львів : Львівський державний університет
внутрішніх справ, 2024. 416 с.

Збірник містить тези доповідей та повідомлень матеріалів ІХ Всеукраїнської науково-практичної конференції «Психологія особистості фахівця в умовах воєнного часу та поствоєнної реабілітації», яка відбудеться 25 жовтня 2024 року у Львівському державному університеті внутрішніх справ. У публікаціях українських учених і молодих науковців розкрито актуальні проблеми психічного здоров'я особистості сьогодення, а також задіяння й реалізації інноваційних методів і технологій щодо його збереження у кризовому суспільстві.
Опубліковано в авторській редакції.

The collection contains abstracts of articles and reports of the materials of the IX All-Ukrainian Scientific and Practical Conference «Psychology of the specialist's personality during times of war and post-traumatic rehabilitation», which will be held on October 25, 2024 at the Lviv State University of Internal Affairs.

The publications of Ukrainian scholars and young scientists reveal the current problems of the mental health of today's personality, as well as the use and implementation of innovative methods and technologies for its preservation in a crisis society.

Published in the author's editorial office.

УДК 159.942.5;159.98.+316.613.5

© Львівський державний університет
внутрішніх справ, 2024

Сибірна Р. І., Януш Н. М. СПЕЦИФІКА РОБОТИ ПСИХОЛОГІВ У ЧАС ВІЙНИ.....	357
Топчило А. В. АКТУАЛЬНІСТЬ ПРОГРАМИ ПСИХОЛОГІЧНОГО ВІДНОВЛЕННЯ ПЕРСОНАЛУ ДСНС, ЯКИЙ ЗАЗНАВ ПОРАНЕНЬ ПІД ЧАС ВИКОНАННЯ ЗАВДАНЬ ЗА ПРИЗНАЧЕННЯМ У ВОЄННИЙ ЧАС.....	360
Тюріна В. О. ЕМОЦІЙНИЙ ІНТЕЛЕКТ ЯК ПРОФЕСІЙНО ЗНАЧУЩА ЯКІСТЬ ОСОБИСТОСТІ МАЙБУТНЬОГО ОФІЦЕРА ПОЛІЦІЇ У СУЧАСНИХ УМОВАХ.....	364
Угрин О. Г., Грищенко М. О. НАЦІОНАЛЬНА ІДЕНТИЧНІСТЬ СУЧАСНОЇ МОЛОДІ: РЕЗУЛЬТАТИ ПІЛОТНОГО ДОСЛІДЖЕННЯ.....	369
Усик К. М. СОЦІАЛЬНИЙ ІНТЕЛЕКТ ЯК ЧИННИК ПРОФЕСІЙНОЇ УСПІШНОСТІ ПОЛІЦЕЙСЬКОГО.....	372
Федчук О. В. ОБҐРУНТУВАННЯ КОНЦЕПТУАЛЬНИХ ОСНОВ КОМПЛЕКСНОЇ ПСИХОЛОГІЧНОЇ ПРОГРАМИ РОЗВИТКУ ОСОБИСТІСНОЇ БЕЗПЕКИ ФАХІВЦЯ.....	375
Філоненко В. М. БОЙОВА ТРАВМАТИЗАЦІЯ ЯК ЧИННИК СКОЄННЯ ЗЛОЧИНУ.....	380
Фільчук І. Ю. АНАЛІЗ РІЗНОМАНІТНИХ РЕАКЦІЙ ОСОБИСТОСТІ НА СТРЕС.....	385
Ханяк К. В. ЗНАЧЕННЯ ПСИХОЕМОЦІЙНОГО НАПРУЖЕННЯ НА ПАРАМЕТРИ ТРУДОВОЇ МОТИВАЦІЇ.....	388
Цільмак О. М., Лісовенко А. Ф., Геращенко О. С. СИНТОННІСТЬ ЯК ПРОФЕСІЙНО ВАЖЛИВА ЯКІСТЬ ПСИХОЛОГА.....	392
Черноус Т. Ю. МУЗИЧНА ТЕРАПІЯ ТА МЕТОД DRUMPOWER ЯК ПРОФІЛАКТИКА НАСИЛЬСТВА В УМОВАХ ВІЙНИ.....	396

А. В. Топчило,
ад'юнкт зі спеціальності «Психологія»,
начальник сектору психологічного забезпечення
*(Національний університет
цивільного захисту України)*

АКТУАЛЬНІСТЬ ПРОГРАМИ ПСИХОЛОГІЧНОГО ВІДНОВЛЕННЯ ПЕРСОНАЛУ ДСНС, ЯКИЙ ЗАЗНАВ ПОРАНЕНЬ ПІД ЧАС ВИКОНАННЯ ЗАВДАНЬ ЗА ПРИЗНАЧЕННЯМ У ВОЄННИЙ ЧАС

В рамках повномасштабної війни в Україні, персонал ДСНС постійно стикається з надзвичайно складними умовами, включаючи обстріли та небезпеку поранень у разі виникнення пожеж або інших надзвичайних ситуацій. Активні бойові дії та обстріли можуть створювати загрозу для життя та здоров'я персоналу пожежних частин та аварійно-рятувальних підрозділів, які виїжджають на ліквідацію наслідків обстрілів та порятунок людей, незважаючи на особисту небезпеку. В умовах сьогодення підступний ворог часто робить повторний обстріл саме по персоналу ДСНС, коли вони працюють над ліквідацією наслідків обстрілу, що призводить до загибелі та поранень особового складу.

Отримання поранень серед персоналу ДСНС, під час ліквідації наслідків надзвичайних ситуацій в результаті військових дій, призводить до серйозних фізичних та психологічних травм. Ця ситуація вимагає комплексного підходу до психологічного відновлення, медико-психологічної реабілітації та реабілітації поранених серед персоналу ДСНС після травматичних подій. Ми вважаємо, що пораненим особам, важливо надавати не лише медичну допомогу, але й психологічну підтримку для подолання стресу, травм та психічних труднощів, які вони можуть зазнати під час рятувальних операцій в умовах війни. Дослідження та інноваційні підходи до психологічного супроводу та відновлення персоналу ДСНС, який зазнав поранень мають важливе значення для забезпечення їхнього швидкого та успішного відновлення.

Розробка спеціалізованих програм психологічної підтримки для персоналу ДСНС, які зазнали поранень або переживають

травму у разі обстрілів, є надзвичайно важливим та необхідними в сучасних умовах. Ефективні психологічні інтервенції можуть допомогти персоналу пожежних частин та аварійно-рятувальних підрозділів подолати стрес, тривогу та травму, покращити їхнє психічне благополуччя та допомогти у швидшому відновленні після таких небезпечних ситуацій.

Ми вважаємо, що для розробки якісної програми психологічного відновлення персоналу ДСНС, який зазнав поранень, необхідно звернути увагу на створення дорожніх карт з чітко розробленими етапами отримання та надання послуг психологічного відновлення для персоналу від психологів ДСНС. Найбільш зручно це робити на базі кабінетів психологічного розвантаження, з урахуванням специфіки несення служби в аварійно-рятувальних підрозділах.

На основі проведених досліджень пропонуємо наступну дорожню карту для персоналу ДСНС, який зазнав поранення для отримання послуг з психологічного відновлення у підрозділах на базі кабінетів психологічного розвантаження.

1. Персонал ДСНС, який отримав поранення, після повернення до виконання службових обов'язків, звертається письмово до керівника групи психологічного супроводження свого підрозділу з проханням про проведення з ним заходів психологічного відновлення.

2. Керівник групи психологічного супроводження письмово повідомляє керівника органу (підрозділу) цивільного захисту про необхідність проведення заходів психологічного відновлення.

3. Керівники органів (підрозділів) цивільного захисту мають право на підставі рекомендацій психолога тимчасово відсторонити співробітника ДСНС від виконання службових обов'язків для здійснення заходів психологічного відновлення (із збереженням грошового забезпечення/заробітної плати).

4. Для здійснення заходів психологічного відновлення, співробітник після отримання відрядження направляється до зонально закріпленого психолога або психолог виїжджає у відрядження до підрозділу та працює зі співробітниками з найближчих територіально розміщених підрозділів, які потребують такого відновлення.

5. З метою заповнення протоколу діагностичного обстеження, співробітник проходить співбесіду, за необхідності – додаткові психодіагностичні обстеження.

6. Співробітник отримує послуги із психологічного відновлення відповідно до індивідуального плану психологічного відновлення, який складає психолог.

7. Після завершення заходів психологічного відновлення співробітник отримує від психолога рекомендації щодо подальшої самостійної роботи та направляється до місця несення служби, де за ним здійснює спостереження група психологічного супроводження його підрозділу.

Таким чином розробка програм психологічного відновлення з чіткими алгоритмами у вигляді дорожніх карт для персоналу ДСНС, які зазнали поранень є дуже актуальною та необхідною в військовий час, яка дозволить вирішити ряд актуальних викликів сьогодення, а саме:

- покращення психологічного стану: програма може допомогти персоналу пожежних частин та аварійно-рятувальних підрозділів з переживанням травматичних ситуацій, зменшуючи стрес і покращуючи психічне здоров'я;

- підвищення ефективності: збереження психологічної стійкості може позитивно позначитися на їхній продуктивності та ефективності роботи;

- психоемоційна підтримка: відновлення психологічного стану співробітників, які пережили травматичні події, щоб запобігти розвитку посттравматичного стресового розладу (ПТСР);

- покращення адаптації: сприяння швидшій адаптації до зміни умов служби та побуту після отриманих поранень;

- створення безпечного середовища: забезпечення психологічної безпеки та зниження ризику конфліктів у колективі.

Список використаних джерел

1. Групові форми роботи в системі психосоціальної допомоги дітям і сім'ям, що опинились у складних життєвих обставинах внаслідок військових дій (досвід упровадження) / авт. кол. В. В. Байдик, Ю. С. Бондарук, Ю. П. Гопкало, Т. Б. Гніда, І. О. Корнієнко, Н. В. Лунченко, Ю. А. Луценко, Р. А. Мороз, І. І. Ткачук ; заг. ред. В. Г. Панка, І. І. Ткачук. Київ : Ніка-Центр, 2020. 122 с.

2. Коқун О. М., Пішко І. О., Лозінська Н. С., Олійник В. О., Хоружий С. М., Ларіонов С. О., Сириця М. В. Особливості надання психологічної допомоги військовослужбовцям, ветеранам та членам їхніх сімей цивільними психологами : метод. посіб. Київ : 7БЦ, 2023. 175 с.

3. Наказ МВС України від 31.08.2017, № 747 «Про затвердження Порядку психологічного забезпечення в Державній службі України з надзвичайних ситуацій» МВС України. URL: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/z1390-17/page>. (дата звернення 25.02.2024)

4. Психологічний супровід незламних: методичні рекомендації по роботі з військовослужбовцями, які зазнали ампутації внаслідок бойових дій / Т. В. Карамушка, Л. Ю. Полівко, О. Ю. Вісіч [та ін.]. Київ–Львів : Видавець Вікторія Кундельська, 2023. 60 с.

5. Посібник з навчального курсу з молодіжної роботи, інформованої про травму, проект (2022) / Н. Боярський, Ю. Єлфімова, Н. Макієнко, О. Черних. URL: <https://rm.coe.int/posybnyk-trauma-informed-youth-works-ukr-digital-yfduii/1680a8ec2f>

6. Протоколи надання першої ї допомоги військовослужбовцям Національної гвардії України в екстремальних умовах діяльності : посібник. URL: http://books.ndcnangu.co.ua/knigi/posibnyk_PPD.pdf

НАУКОВЕ ВИДАННЯ

Психологія особистості
фахівця в умовах воєнного часу
та поствоєнної реабілітації

Збірник матеріалів
ІХ Всеукраїнської науково-практичної конференції
(з міжнародною участю)

м. Львів, 25 жовтня 2024 року

Укладач
В. С. Бліхар

Макетування *Галина Шушняк*

Зам № 97-24.

Львівський державний університет внутрішніх справ
Україна, 79007, м. Львів, вул. Городоцька, 26.

Свідоцтво про внесення суб'єкта видавничої справи до державного реєстру
видавців, виготівників і розповсюджувачів видавничої продукції
ДК № 2541 від 26 червня 2006 р.